

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปรปรับและตัวแปรตัวกลางในโมเดลเชิงสาเหตุในการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2542 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10,591 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2542 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 427 คน

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ตัวแปรอิสระ คือ ภูมิหลังของนักเรียน เจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ เจตนาในการเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความรู้สึนึกคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2542

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและการวิเคราะห์อิทธิพล ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณจะเสนอค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) และค่าทดสอบ t ส่วนผลการวิเคราะห์อิทธิพลเสนอในรูปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ ค่า GFI แสดงอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง สถานภาพของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน การศึกษาของบิดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา การศึกษาของมารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพของบิดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย อาชีพของมารดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย และรายได้ต่อเดือนของบิดามารดาส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) มีค่าสูงสุดเท่ากับ 53.842 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด เท่ากับ 37.912 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) มีค่าเท่ากับ .900 ตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (INTERAC) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) มีค่าเท่ากับ -.673 ตัวแปรเจตนา (INTENT) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) มีค่าเท่ากับ -.634 ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) มีค่าเท่ากับ -.528 ตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) กับตัวแปรเจตนา (INTENT) มีค่าเท่ากับ -.506 ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) กับตัวแปรเจตนา (INTENT) มีค่าเท่ากับ .477 ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) กับตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) มีค่าเท่ากับ -.450 ตัวแปรเจตนา (INTENT) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) มีค่าเท่ากับ .429 ตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) มีค่าเท่ากับ -.419 ตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) มีค่าเท่ากับ .371 ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) มีค่าเท่ากับ -.314 ตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) มีค่าเท่ากับ -.296 ตัวแปรเจตคติต่อ

การตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) มีค่าเท่ากับ .258 ตัวแปรเจตนา (INTENT) กับตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) มีค่าเท่ากับ -.240 และตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) มีค่าเท่ากับ .176 ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบความเป็นตัวแปรปรับและตัวแปรตัวกลาง มีดังนี้

ผลการทดสอบความเป็นตัวแปรปรับ พบว่า

ตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) เท่ากับ -.002 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) ในขั้นตอนที่ 3 เท่ากับ -.054 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) ในขั้นตอนที่ 2 เท่ากับ -.070 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการทดสอบตัวแปรปรับในโมเดลรวม ดังนั้น ตัวแปรเจตนา (INTENT) ไม่ใช่ตัวแปรปรับของตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) ที่มีต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS)

ผลการทดสอบความเป็นตัวแปรตัวกลาง พบว่า

1. ตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน (BACK) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรเจตนา (INTENT) เท่ากับ .049 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรเจตนา (INTENT) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) เท่ากับ -.596 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน (BACK) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) เท่ากับ -.074 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ตัวแปรเจตนา (INTENT) ไม่ใช่ตัวแปรตัวกลางระหว่างตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน (BACK) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS)

2. ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรเจตนา (INTENT) เท่ากับ .333 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรเจตนา (INTENT) มีค่าอิทธิพลต่อตัวแปรการ

ที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการทดสอบความเป็นตัวแปรปรับ พบว่า ตัวแปรเจตนา (INTENT) ไม่ใช่ตัวแปรปรับของตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ที่มีต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรปรับที่มีต่อตัวแปรตามมักจะพบว่า ไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรปรับที่มีต่อตัวแปรตาม หรือตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรปรับส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ Busemeyer and Jones (1983) และ Aiken and West (1991 อ้างถึงใน วารุณี ลัภนโชคดี, 2540) กล่าวว่า ความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรอิสระ X และตัวแปรปรับ Z จะส่งผลกระทบต่องานวิจัย เมื่อมีการคูณ XZ เพื่อสร้างเป็นตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ ซึ่งอาจจะทำให้ไม่พบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการทดสอบความเป็นตัวแปรตัวกลาง พบว่า ตัวแปรเจตนา (INTENT) เป็นตัวแปรตัวกลางระหว่างตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (ATTI) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) และระหว่างตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jeon - ok Myeong (1993) ที่พบว่า ตัวแปรเจตคติไม่ได้ส่งผลต่อตัวแปรการเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยตรง แต่จะส่งผลต่อตัวแปรเจตนาแล้วจึงส่งผลต่อตัวแปรการเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์ ส่วนตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NORM) ที่ส่งผลต่อตัวแปรเจตนา (INTENT) แล้วจึงส่งผลต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ (DECIS) นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่น วงษ์ดี (2540) ซึ่งพบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อตัวแปรเจตนาในการกระทำพฤติกรรม นอกจากนี้ Fishbein and Ajzen's (1975) กล่าวว่า เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมแล้วจึงส่งผลต่อพฤติกรรม แต่ในงานวิจัยของ Bentler and Speckart (1979) พบว่า เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อพฤติกรรมโดยตรงไม่ส่งผลต่อตัวแปรเจตนา ส่วนตัวแปรที่เหลืออีกสามตัว คือ ตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน (BACK) ตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) และตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) พบว่า ตัวแปรเจตนาไม่ใช่ตัวแปรตัวกลางของตัวแปรทั้งสามตัวนี้ อาจเป็นเพราะว่า ตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน ตัวแปรที่

แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (ATT x NOR) และตัวแปรที่แทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับเจตนา (ATT x INT) ไม่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ดังนั้น ตัวแปรสามตัวนี้จึงไม่ส่งผลต่อตัวแปรเจตนา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรเจตนาเป็นตัวแปรตัวกลางระหว่างตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์กับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ และระหว่างตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ จะเห็นได้ว่า การที่นักเรียนจะตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์นั้น แม้ว่าจะมีเจตคติที่ดีหรือมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ดีก็ตาม แต่ก็ต้องมีเจตนาที่จะเข้าเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์เกิดขึ้นได้

2. จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรเจตนาไม่ใช่ตัวแปรปรับของตัวแปรเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ที่มีต่อตัวแปรการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ จากผลที่เกิดขึ้นดังกล่าว แสดงว่า การตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของนักเรียนเกิดจากเจตคติต่อการตัดสินใจสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ โดยไม่ต้องพิจารณาจากระดับที่แตกต่างกันของตัวแปรเจตนา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำตัวแปรตามตามทฤษฎีของ Ajzen and Fishbein (1980) มาทำการทดสอบ จึงน่าจะมีการนำตัวแปรอื่น ๆ ที่มีลักษณะน่าจะเป็นตัวแปรปรับและตัวแปรตัวกลางมาทำการทดสอบ เพื่อให้ทราบได้แน่ชัดว่า ตัวแปรนั้นมีตัวแปรใดเป็นตัวแปรปรับหรือตัวแปรตัวกลางที่มีผลต่อตัวแปรตาม

2. อาจทำการทดสอบความเป็นตัวแปรปรับและตัวแปรตัวกลาง โดยการทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ กับนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนภาษา - สังคม หรือนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากับนักเรียนสังกัดการศึกษาเอกชน ผลการทดสอบความเป็นตัวแปรปรับและตัวแปรตัวกลางที่ได้จะแตกต่างกันหรือไม่